

LEXIKON

FUNDAMENTALISMUS

je typicky americké protestantské hnutí obrany proti rozkladným tendencím teologického liberalismu a modernismu. Vzniklo koncem 19. století mezi biblicky věřícími faráři a laiky. Miliónový náklad 12 svazkových *The Fundamentals, A Testimony to the Truth* (Základy, svědectví pravdě – 1910–1912) přinesl hnutí větší vliv. Proti pronikání přírodovědeckého myšlení do biblické exegeze, kterému se přičítalo odkřesťanštění života, byla proklamována neomylnost všech výroků Písma, založená na víře v jeho slovní inspiraci. Po 1. světové válce se fundamentalismus znovu rozvinul a zasáhl i Evropu a mladé církve v misiích. Roku 1919 byla založena *World's Christian Fundamental Association*. Ukázalo se, že hnutí není schopno teologicky zpracovat výsledky moderní vědy a odlišit učitelskou autoritou biblické zjevení dějin spásy od dobových prvků. To vedlo k nejtěžším konfliktům ve všech protestantských denominacích a spojilo se s antisemitskými a hlavně antikomunistickými tendencemi. Teprve vliv nové teologie zjevení od Karla Bartha, Emila Brunnera a jejich amerických žáků, především Reinholda Niebuhra, vyvolal nové otázky, které zahrnuly i oprávněné zájmy biblicky věřících křesťanů. Ale protestní hnutí r. 1952 proti revidovanému překladu bible (*Revised Standard Version*), který nabídl všem protestantům společný text, ukázalo, že fundamentalismus ještě není překonán.

LTh IV (1960)